

Katherine Webb
Een vergeten melodie

Band 1

2014
Uitgeverij XL
Leidschendam

Hoofdstuk 1

Het waaide zo hard dat ze zich tussen twee werelden heen en weer geslingerd voelde, verward in zo'n levensechte dagdroom dat de grenzen eerst vervaagden en daarna helemaal verdwenen. De storm raasde om de hoeken van het huis, loeide door de schoorsteen en beukte in de bomen. Maar boven dat alles uit klonk het geluid van de zee, die in golven tegen de rotskust sloeg en uiteenspatte op de rotsen onder aan het klif. Een donderende bastoon die door haar botten omhoogdreunde vanuit de vloer onder haar voeten, zodat ze hem helemaal tot in haar borst kon voelen.

Ze had zitten dommelen in haar stoel bij de laatste resten van het vuur. Te oud en te moe om op te staan en zichzelf naar boven te slepen, naar bed. Maar nu had de wind het keukenraam opengerukt en liet het zo hard in zijn scharnieren klapperen dat de volgende klap wel eens de laatste zou kunnen zijn. Het raamkozijn was verrot; het bleef al jarenlang alleen maar dichtzitten als je er een dubbelgevouwen stuk papier tussen klemde. Het geluid drong haar droom binnen en maakte haar wakker. Ze balanceerde nog op het randje van de slaap toen de koude nachtlucht binnenstroomde en haar voeten omspoelde als de opkomende vloed. Ze moest opstaan en het raam dichtklemmen voordat de ruit stuksloeg. Ze deed haar ogen open; er was genoeg

licht om de contouren van de kamer te onderscheiden. Achter het raam joeg de maan door de lucht, half verscholen achter wolkenflarden.

Huiverend liep ze naar het keukenraam, waar de wind een laagje zout tegen het glas blies. De botten van haar voeten drukten pijnlijk in haar huid. Doordat ze in de stoel geslapen had waren haar heupen en rug zo stijf als een plank; het kostte veel moeite om de gewrichten in beweging te krijgen. De tocht blies haar haar omhoog en maakte haar aan het rillen, maar ze snoof hem met gesloten ogen op: de geur van de zee was haar zo dierbaar, zo vertrouwd. Het was de geur van alles wat ze kende, de geur van haar thuis en haar gevangenis, haar persoonlijke, eigen geur. Toen ze haar ogen weer opendeed stakte haar adem.

Daar stond Celeste. Daarbuiten op de kliffen, met haar rug naar het huis en haar gezicht naar de zee, zilver gekleurd door het maanlicht. Het wateroppervlak van het Kanaal kolkte en ziedde, nevel stoof op van de witte schuimkoppen en geselde de kust. Ze voelde het hard en bijtend spetteren in haar gezicht. Hoe kon Celeste daar staan? Na zo veel lange jaren, nadat ze zo volledig verdwenen was? Maar ze was het absoluut. Die lange, bekende rug, haar soepele ruggengraat die overging in weelderig gevormde heupen, haar armen recht langs haar lijf met de vingers gespreid. *Ik vind het fijn om de wind tussen mijn vingers door te voelen waaien.* Haar

woorden leken dwars door het raam heen te komen, uitgesproken met die aparte keelklanken van haar. Lang haar en een lange, vormeloze jurk die achter haar opwaaide; de stof benadrukte de contouren van haar bovenbenen, middel en schouders. Toen verscheen er ineens een helder beeld – van hem, terwijl hij Celeste tekende, met die angstaanjagend intense blik in zijn ogen, die onverstoorbare concentratie. Ze sloot haar ogen opnieuw en hield ze stijf dicht. De herinnering was dierbaar en onverdraaglijk tegelijk.

Toen ze haar ogen weer opendeed, zat ze nog in haar stoel. Het raam klapperde en de wind waaide nog steeds naar binnen. Was ze dan helemaal niet opgestaan?

Was ze niet naar het raam gelopen, had ze Celeste niet gezien? Ze wist niet of dat echt was geweest en ze nu droomde, of andersom. Haar hart bonsde bij de gedachte – dat Celeste was teruggekomen, dat Celeste had ontdekt wat er gebeurd was en wiens schuld dat was. Voor haar geestesoog flitste de felle, boze blik van de vrouw even op. Ze zag alles en keek recht door haar heen. En ineens wist ze het. *Een voorteken*, hoorde ze de zure stem van haar moeder in haar oor, zo duidelijk dat ze om zich heen keek of Valentina er echt was. Er lagen schaduwen in de hoeken van de kamer, die naar haar terug staarden. Haar moeder had weleens beweerd dat zij de gave had en ze zocht bij haar dochter altijd naar tekenen ervan. Ze moedigde elk vermoeden

van helderziendheid aan. Misschien was dit eindelijk waar Valentina op gehoopt had, want op dat moment wist ze gewoon dat er verandering op til was. Zo zeker als de diepte van de zee. Na al die lange jaren ging er iets veranderen. Er kwam iemand. De angst nam haar stevig in zijn greep.

De vroege ochtendzon stroomde door de hoge etalageruiten de galerie binnen en kaatste verblindend op van de vloer. Een late zomerzon, die nog altijd warm was en een mooie dag beloofde, maar toen Zach de voordeur opende hing er een stevige koelte in de lucht die er de week daarvoor nog niet was geweest. Een vochtige, scherpe lucht die een voorbode was van de herfst. Zach haalde diep adem en keerde zijn gezicht even naar de zon. Herfst. Wisseling van het seizoen, het einde van de aangename adempauze die hij had gehad: van doen alsof alles zou blijven zoals het was. Vandaag was de laatste dag, Elise ging weg.

Hij keek in beide richtingen de straat af. Het was nog maar acht uur en er liep niemand door het straatje in Bath. Gilchrist Gallery lag aan een smalle zijstraat op ongeveer honderd meter van Great Pulteney Street, een belangrijke winkelstraat. Zo dichtbij dat hij gemakkelijk te vinden zou zijn, had hij gedacht. Zo dichtbij dat mensen zijn uithangbord zouden zien als ze in het voorbijgaan toevallig de straat in keken. En het uithang-

bord was duidelijk zichtbaar – dat had hij gecontroleerd. Alleen keken er verbazingwekkend weinig mensen naar links of rechts als ze door Great Pulteney Street liepen. Het was nu toch nog te vroeg om te winkelen, stelde hij zichzelf gerust. De gestage stromen mensen die aan het eind van de straat door elkaar heen liepen, maakten de doelgerichte, gehaaste indruk van mensen op weg naar hun werk. Het gedempte geluid van hun voetstappen droeg ver in de stilte en kroop over pikzwarte schaduwplekken en vlakken verblindend zonlicht naar hem toe. Het geluid leek de stilte bij Zachs deur pijnlijk te benadrukken. Een galerie moest het niet hebben van toevallige voorbijgangers of winkelend publiek, bedacht hij. Een galerie was iets waar de juiste mensen doelbewust op af moesten komen. Zuchtend ging hij naar binnen.

Zachs galerie was een juwelierszaak geweest voordat hij vier jaar geleden de huur had overgenomen. Tijdens de herinrichting kwamen vanonder de toonbank en achter de plinten metalen schakeltjes en haakjes tevoorschijn; kleine stukjes goud- en zilverdraad. Op een dag vond hij zelfs een edelsteen, weggestopt achter een plank in een kier tussen het hout en de muur. Hij viel met een stevig plofje op zijn voet toen hij de plank weg haalde. Een klein, glinsterend, volkomen doorzichtig steentje dat een diamant zou kunnen zijn. Zach hield het bij zich en beschouwde het als een goed voorteken.

Maar misschien was het eerder een vloek geweest, bedacht hij. Misschien had hij de vroegere juwelier moeten opzoeken om het terug te geven. De ligging van de zaak was perfect: op een lichte helling met grote ramen op het zuidoosten die alle ochtendzon naar de vloer leidden in plaats van naar de muren waaraan de kwetsbare kunstwerken hingen. Zelfs op donkere dagen leek het binnen licht, de ruimte was groot genoeg om een stap achteruit te kunnen doen om de grotere stukken vanaf de juiste afstand te bewonderen.

Niet dat er op dat moment veel grote werken hingen. De week daarvoor had hij eindelijk het landschap van Waterman verkocht, een werk van een van de plaatselijke moderne kunstenaars. Het had zo lang in de etalage gehangen dat Nick Waterman bezorgd begon te raken dat de kleuren zouden verbleken, en het was net op tijd verkocht om te voorkomen dat de schilder zijn hele collectie ergens anders onderbracht. *Zijn hele collectie*, snoof Zach inwendig. Drie stadsgezichten op Bath vanuit verschillende uitkijkpunten in de omringende heuvels en een nogal sentimenteel strandtafereel van een meisje dat een rode Ierse setter uitlaat. Alleen vanwege de kleur van de hond had hij het doek willen opnemen. Een onwerkelijk koperrood, een sprankje leven in een verder saai decor. De opbrengst van het schilderij, die eerlijk verdeeld was tussen de galerie en de kunstenaar, had Zach voldoende opgeleverd om

zijn wegenbelasting te betalen, zodat hij weer met zijn auto de weg op kon. Precies op tijd om Elise mee te nemen op leuke, wat verder weg gelegen dagtripjes. Ze waren naar de grotten bij Cheddar geweest, naar Longleat, en hadden gepicknickt in Savernake Forest. Hij draaide zich langzaam om, ging met zijn blik langs een aantal kleine, maar aardige stukken van verschillende twintigste-eeuwse schilders en een paar recente aquarellen van plaatselijke kunstenaars, en bleef vervolgens steken bij het kloppend hart van de collectie: drie tekeningen van Charles Aubrey.

Hij had ze met veel zorg naast elkaar opgehangen, aan de muur met de beste lichtval en op de juiste hoogte. De eerste was een ruwe potloodschets met als titel *Mitzy, plukkend*. Het onderwerp zat onelegant op haar hurken, met haar rug naar de schilder toe en met haar knieën onder de stof van een eenvoudige rok wijd uitgespreid. Haar bloes was slordig in haar tailleband gepropt en was aan de achterkant zo ver omhooggekropen dat er een stukje blote huid te zien was. Het was een ruwe, haastige contourschets, maar toch was dit kleine stukje van haar rug, de inkeping van haar rug-gengraat, zo goed getroffen dat Zach er altijd even met zijn duim overheen wilde strijken om de zachte huid en de harde spieren daaronder te voelen. De zweetdruppeltjes op de plek waar de zon haar verwarmde. Het meisje was zo te zien loof aan het sorteren in een rieten

mandje dat op de grond tussen haar knieën stond; alsof ze de kritische blik van de toeschouwer voelde, alsof ze de ongevraagde aanraking van haar rug al voelde aankomen, hield ze haar gezicht iets naar haar schouder gebogen zodat haar oor en de omtrek van haar wang zichtbaar waren. Van haar oog was niets te zien, behalve een glimp van wimpers achter de gewelfde lijn van een jukbeen, en toch kon Zach haar oplettendheid voelen, voelen hoe bewust ze zich was van degene die achter haar zat. Van de kijker, zoveel jaar later, of van de kunstenaar op het moment van tekenen? De tekening was gesigneerd en gedateerd in 1938.

Het volgende werk was een tekening van wit en zwart krijt op vaalgeel papier. Het was een portret van Celeste, de maîtresse van Charles Aubrey. Celeste – de achternaam van de vrouw scheen nergens te zijn vastgelegd – was van Frans-Marokkaanse afkomst en had een honingkleurige teint onder massa's zwart haar. De tekening toonde alleen haar hoofd en hals tot aan haar sleutelbeenderen, en in dat kleine segment zat de woede van de vrouw zo treffend gevangen dat Zach mensen die het voor het eerst zagen vaak een beetje zag terugdeinzen, alsof ze verwachtten dat ze een uitbrander kregen omdat ze ernaar durfden te kijken. Zach vroeg zich vaak af waarom ze zo kwaad was, maar het vuur in haar ogen vertelde hem dat de kunstenaar zich op glad ijs had begeven door exact dat moment te kiezen

om haar te tekenen. Celeste was heel mooi. Al Aubrey's liefjes waren heel mooi geweest, en zelfs als ze dat niet waren op de conventionele manier, wist hij in zijn portretten nog de essentie van hun aantrekkingskracht te vangen. Maar bij Celeste, met haar volmaakt ovale gezicht, grote amandelvormige ogen en weelderig inktzwart haar, bestond er geen enkele twijfel. Haar gezicht, haar gelaatsuitdrukking was krachtig, onverschrokken, ronduit fascinerend. Geen wonder dat ze Charles Aubrey zo lang had weten te boeien. Langer dan alle andere maîtresses die hij had gehad.

Het derde werk van Aubrey bewaarde hij altijd voor het laatst, zodat hij er het langst naar kon kijken. *Delphine*, 1938. De dochter van de kunstenaar, op dertienjarige leeftijd. Hij had haar getekend vanaf haar knieën, weer met potlood, staand met haar handen voor zich gevouwen, gekleed in een bloes met een matrozenkraag en met haar krullende haar in een paardenstaart. Ze stond voor driekwart naar de kunstenaar toegekeerd met stijve, strakke schouders, alsof haar net was opgedragen rechtop te gaan staan. Het leek alsof ze verlegen voor een schoolfoto stond te poseren, maar er speelde een nerveus glimlachje om de mond van het meisje, alsof ze geschrokken was van de aandacht, maar er toch onverwacht blij mee was. De zon viel in haar ogen en op haar haar, en met een paar kleine details was Aubrey erin geslaagd de onzekerheid van het meisje